

Nr 15

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i lagen den 6 juni 1925 (nr 382) angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.

Genom en den 20 januari 1967 dagtecknad proposition nr 25, vilken hänvisats till lagutskott och behandlats av tredje lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet, föreslagit riksdagen att antaga vid propositionen fogat förslag till lag om ändring i lagen den 6 juni 1925 (nr 382) angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att nuvarande bestämmelser i den s. k. pastöriseringslagen om skyldighet att bränna slam som uppkommer vid separering av mjölk upphävs. Avsikten är att mera tidsenliga föreskrifter om förstöring av sådant slam i stället skall införas i mejeristadgan.

Lagförslaget**Förslag**

till

Lag

om ändring i lagen den 6 juni 1925 (nr 382) angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m.

Härigenom förordnas, dels att 2 och 5—7 §§ lagen den 6 juni 1925 angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m. skall upphöra att gälla, dels att 4 § lagen skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

§ 2.

Den, som driver rörelse, varom i § 1 sägs, vare pliktig tillse, att vid separering av mjölken uppkommande slam, som avsätter sig å centrifugens inre väggar och delar, dagligen vid centrifugens rengöring avlägsnas och brännes.

(Gällande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

§ 4.

Bryter någon mot vad i § 1 första stycket eller § 2 stadgas eller mot enligt § 1 andra stycket meddelat förordnande, straffes, där icke för det fall, varom i § 3 förmåles, i samma paragraf föreskriven underrättelse lämnats, med böter från och med tio till och med tvåhundra kronor.

Därest någon under tid, då han är ställd under tilltal för förseelse, varom ovan sägs, densamma fortsätter, skall han för varje gång stämning därå utfärdats och delgivits dömas till de böter, som äro stadgade för sådan förseelse.

Ej må straff enligt denna lag tillämpas, där förseelsen enligt allmänna strafflagen bör beläggas med strängare straff.

§ 5.

För förseelse, som med husbondes vetskap begås av hans hustru, barn, husfolk eller i hans arbete antagen person, ansvarar husbonden, likasom vore förseelsen begången av honom själv.

§ 6.

Förseelse, varom i denna lag sägs, åtalas av allmän åklagare.

§ 7.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas fulla gäldande, skola de förvandlas enligt allmänna strafflagen.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1967.

**Gällande bestämmelser, Svenska Mejeriernas Riksförenings u. p. a. (SMR)
framställning samt remissyttranden däröver**

Utskottet hänvisar till proposition s. 4—8.

Departementschefen

Enligt pastöriseringslagen är den som driver mejerirörelse skyldig tillse att slam som uppkommer vid separering av mjölk och som avsätter sig på centrifugens inre väggar och delar dagligen vid centrifugens rengöring avlägsnas och bränns. SMR föreslår nu att lagen ändras så att slam inte behöver brännas i fall då vid separering används sådan maskin, i vilken det avskilda slammet med vissa tidsmellanrum automatiskt kan avlägsnas ur centrifugen och i ett slutet system finfördelat föras ut i avloppsledning.

Remissinstanserna har tillstyrkt förslaget. Vissa har därvid förordat åtgärder i syfte att förebygga att avloppsrecipienten tillförs smitta.

Föreskriften att separatorslam skall särskilt avlägsnas och brännas infördes första gången år 1915 i en kungörelse med vissa föreskrifter i anledning av utbruten smittsam mul- och klövsjuka. Den gällde då endast i Skånelänen. Bestämmelsen överfördes oförändrad först till en kungörelse år 1925 angående förbud mot utlämning i vissa fall från mejeri av mjölk m. m., som inte uppvärmts till viss temperatur, och därefter till 1925 års pastöriseringslag och gäller sedan dess i större delen av landet. Med hänsyn till den tekniska utvecklingen inom mejerihanteringen ter sig bestämmelsen emellertid numera otidsenlig. Den torde f. ö., enligt vad som framkommit vid remissbehandlingen, icke vara helt invändningsfri från hygienisk synpunkt.

Institutet för folkhälsan har berört frågan om behovet av bakteriologisk rening av avloppsvatten som tillförs centrifugslam. Spörsmål av detta slag behandlas i vattenlagen och kungörelsen den 30 november 1956 om förprovning rörande åtgärder till motverkande av vattenförorening m. m. Innan ett mejeri skall anläggas krävs sålunda anmälan enligt kungörelsen. Detsamma torde gälla om sammansättningen av ett befintligt mejeris avloppsvatten skall ändras genom övergång till den av SMR förordade metoden. Jag finner det därför icke nödvändigt att här gå närmare in på den av institutet berörda frågan. Vatteninspektionen har föreslagit särskilda föreskrifter, i den mån de inte finns i epizootilagstiftningen, för att göra det möjligt att slam särskilt tas om hand vid risk för epizootier. Såsom veterinärstyrelsen framhållit finns redan möjligheter enligt epizootilagen att komma till rätta med sådana problem.

Med hänsyn till vad som anförts förordar jag att nuvarande bestämmelse om förstöring av centrifugslam ersätts med mera tidsenliga bestämmelser.

Med tanke på den fortgående tekniska utvecklingen samt de skilda förhållanden som kan råda i fråga om mejeriernas tekniska utrustning och beträffande rening av avloppsvatten i olika orter bör dessa bestämmelser dock inte närmare precisera metoden för förstöring av slammet. De bör i stället utformas så att tillsynsmyndigheterna, veterinärstyrelsen och statens

vatteninspektion, ges befogenhet att efter samråd meddela föreskrifter om metoder som med hänsyn till rådande förhållanden motiveras av kraven på hygien och vattenvård.

Såsom förut nämnts gäller skyldigheten att bränna centrifugslam den som driver mejerirörelse, oavsett om mejeriprodukterna är avsedda till människoföda eller till kreatursföda. Övriga bestämmelser som avser hygien i mejeri finns sedan år 1936 i mejeristadgan. Föreskrifter som gäller rengöring av centrifug och avlägsnande av slam bör därför ha sin plats i denna stadga. Den ifrågavarande bestämmelsen i pastöriseringslagen har nu ett begränsat tillämpningsområde, eftersom lagen inte gäller i hela landet. Om de nya bestämmelserna intas i mejeristadgan blir de liksom stadgans övriga bestämmelser tillämpliga inom hela landet. De nämnda tillsynsmyndigheterna får därför överväga om särskilda förhållanden påkallar speciella föreskrifter i fråga om tillämpningsområdet. Självfallet bör dock beredskapen mot smittspridning från mejerier vara effektiv i hela landet.

På grund av vad jag nu anfört bör bestämmelserna i 2 § pastöriseringslagen upphävas och ersättas med bestämmelser i mejeristadgan. I anslutning härtill bör straffbestämmelserna i 4 § och 5—7 §§ kunna utgå såsom överflödiga. (Jfr prop. 1964: 10 s. 223.)

De bestämmelser i mejeristadgan som bör ersätta 2 § pastöriseringslagen äger Kungl. Maj:t meddela.

I enlighet med vad jag nu anfört har inom jordbruksdepartementet upprättats förslag till lag om ändring i lagen den 6 juni 1925 (nr 382) angående uppvärmning av till kreatursföda avsedd mjölk m. m. Lagen bör lämpligen träda i kraft den 1 juli 1967.

Utskottet

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot det genom propositionen framlagda förslaget och får därför hemställa,

att riksdagen måtte bifalla förevarande proposition, nr 25.

Stockholm den 7 mars 1967

På tredje lagutskottets vägnar:

HANS LEVIN

Vid detta ärendes behandling har närvarit:

från första kammaren: herrar Göran Karlsson*, Svante Kristiansson, Knut Johansson, Ebbe Ohlsson, Nils-Eric Gustafsson, Åkesson och fru Landberg;

från andra kammaren: herrar Levin, fru Torbrink, herrar Grebäck, Tobé*, Svenning, fröken Anderson i Lerum, herrar From och Krönmark*.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.